
Buddytechniek en de octopus

het Hoe en
Waarom van je
duikuitrusting
deel

4

HES van Schoonhoven

Buddytechniek

'Buddies zijn verantwoordelijk voor elkaars veiligheid'.

Dat is vanaf het eerste begin het idee geweest achter 'samen duiken'. Daarom zijn er van af het eerste begin ook allerlei technieken ontwikkeld om het buddies mogelijk te maken elkaar zo effectief mogelijk te helpen.

Vreemd genoeg worden die hulprocedures maar terloops en erg slordig aangeleerd. Alsof men er maar liever niet te veel over nadent, dat er daadwerkelijk wel eens wat zou kunnen gebeuren.

- Sommigen houden nog steeds star vast aan de verouderde techniek van 'buddybreathing' als enige reddings-techniek en ondanks het feit dat deze procedure vaak toch tot een fatale afloop heeft geleid, gaan ze daarin zó ver in dat ze menen dat het best zonder octopus kan. *Ach gut, de hopeloze dinosauriërs!*
- Anderen schrijven de octopus wèl bindend voor, maar vervolgens gaan ze er zó onnadenkend mee om dat 9 van de 10 duikers met een onwerkbaar uitrusting te water gaan. *Met alles, maar dan ook alles verkeerd om gemonteerd; tegen iedere logica in.*

'Waarom doe je nou zo ongelooflijk stom?' vraag je dan.

'Dat heb ik zo geleerd' is dan het antwoord. Tja, zelf zijn die duikers dus ook niet erg genegen tot nadenken. Einde discussie.

Gaan we daar nu eens wat aan doen?

In die hoop heb ik dit hoofdstuk geschreven. Voor jouw veiligheid en jouw duikplezier. Oordeel zelf maar.

HES van Schoonhoven

*Het zijn die gekken die denken dat ze de wereld kunnen veranderen ...
die dat op een goeie dag nog doen ook.*

© *Copyright 2001, HES van Schoonhoven.*

Alle rechten voor publicatie betreffende het integrale document, de tekst en de afzonderlijke illustraties zijn overgedragen aan Topsport Diving BV. Zonder hun schriftelijke toestemming vooraf mag niets uit dit document worden overgenomen, gereproduceerd, uitgezonden of anderszins openbaar gemaakt, danwel verveelvoudigd, danwel opgeslagen in een bestand.

Iedere inbreuk op deze rechten, hoe gering ook, zal leiden tot vervolging.

All rights reserved. No part of this publication may be "borrowed", reproduced, transmitted, published in any way, or stored in a retrieval system, without the prior written consent of Topsport Diving BV.

All infringements will be prosecuted.

Wat je nog niet wist over 'Buddy Breathing'

Buddy breathing was vroeger een van de meest vanzelfsprekende vaardigheden die een duiker moest beheersen; tegenwoordig is dit 'kunstje' bij veel opleidingssystemen naar de achtergrond geschoven of zelfs helemaal uit het lesprogramma geschrapt.

En terecht! Buddy breathing blijkt in de praktijk helemaal niet zo goed te werken als we graag willen geloven en de gruwelverhalen over duikers die met hun buddy om de laatste teug lucht vochten blijken helaas op waarheid te berusten.

Gruwelverhalen ?

Ook het Nederlandse ongevalregister vermeldt gevallen waar deze o-zo simpele oefening in de praktijk fataal afliep.

Wat denk je van de vader en zijn zoon die gezellig samen een duikje maken? Vader raakt zonder lucht, zoon geeft hem zijn automaat. Maar dan weigert vader domweg om het ding nog terug te geven zodat de zoon zich gedwongen ziet om zijn automaat met geweld af te pakken. Vader blijft met het bijstuk tussen de tanden op de bodem achter, terwijl de zoon in paniek de veilige oppervlakte opzoekt.

Een andere keer gebeurt praktisch datzelfde terwijl de oefening voor een 2-sters examen(!) wordt afgenomen. De examinerator kan helaas niet verhinderen dat een van buddies verdrinkt nadat hem de automaat uit de mond gerukt is. De ander komt trouwens ook niet ongeschonden uit de strijd. Hij loopt zwaar longletsel op als hij een raket naar boven schiet en daarbij zijn adem inhoudt.

Maar het kan nog veel erger.

We schrijven Florida 1968/'69: een buddy-paar komt na slecht geplande duik boven.

Buddy A heeft de automaat van buddy B in de mond en buddy B heeft het mes van buddy A tussen zijn ribben. Echt gebeurd! En helaas méér dan eens ...

Voor sommige opleidingssystemen is dat alles kennelijk tot op heden geen reden om dit deel van het lesprogramma eens nader te bezien en eindelijk de octopus verplicht te stellen.

Een beetje duiker heeft immers nóóit last van stress, raakt nóóit in paniek en bovendien, waarom zou je de mensen op kosten jagen? Of zo iets.

Hoe dan ook, buddy breathing behoort hier en daar dus nog altijd tot de folklore en daarom kunnen we het maar beter op een fatsoenlijke manier aanleren.

Wat doen we dan fout ?

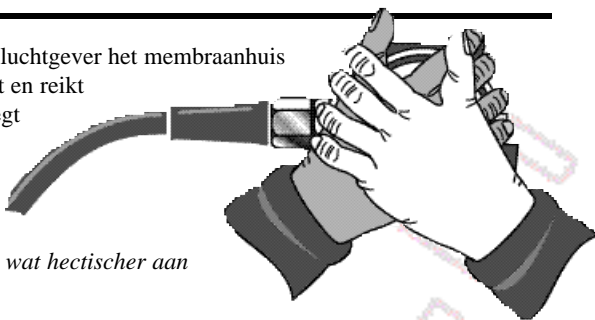
Voor een oefening die kennelijk nog steeds zó belangrijk gevonden wordt, wordt buddy breathing bijzonder slordig aangeleerd. De instructeur heeft meestal geen notie van enige techniek en hij vindt het allemaal wel O.K. als de automaat met een zekere regelmaat heen en weer gaat. Zolang niemand proestend bovenkomt en de beide buddies hem maar stevig vasthouden...

Maar oh-wee, als je even je bril moet klaren, dan moet je tòch even loslaten en ben je gezakt!

De oefening gaat gewoonlijk als volgt: na enig heen en weer gedraai om een 'werkbare' positie

ten opzichte van elkaar te vinden pakt de luchtgever het membraanhuis van zijn 2e trap met zijn rechter hand vast en reikt het geheel over aan de luchtvrager. Die legt daar vervolgens z'n linkerhand overheen en zwemmen maar, de hele lengte van het zwembad! En terug.

Dat het er in de praktijk van een echte 'geen lucht situatie' (out of air) vaak heel wat hectischer aan toegaat blijft meestal onbesproken. Daar wordt dus nooit op geoefend.

Afgezien daarvan worden er op deze manier een paar niet onbelangrijke details over het hoofd gezien. Om een automaat goed te laten werken moeten de ventilatiepoorten in de kap zo veel mogelijk open gehouden worden. Immers, als het water de bewegingen van het membraan niet

ongehinderd kan volgen, zal de automaat meteen een stuk zwaarder gaan ademen. En dat is het laatste waar je opgewonden, gestresste, bange, paniekerige buddy op zit te wachten.

Bovendien moet je er op rekenen dat de automaat bij al dat ge-heen-en-weer best vol kan lopen en dat je op een gegeven moment water hapt in plaats van lucht.

Daarom is het beslist noodzakelijk dat beide duikers te allen tijde bij de loosknop kunnen.

'Loosknop?' hoor je dan zelfs door-de-wol-geverfde en hoog gebrevetteerde duikers verbijsterd uitroepen, *'Joh, ik wist niet dat dat ding daar voor diende!'*

Of nog onbegrijpelijker: *'Ze hebben mij venteld dat je daar NOOIT aan mag komen!'* Surprise, surprise: daarom zit-ie er dus op, op iedere automaat.

Hoe dan wel?

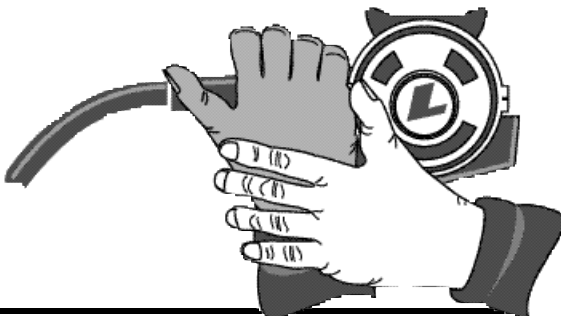
Voor de meeste duikers is het een geruststellend idee, als ze voortdurend de volledige controle over hun automaat kunnen houden. Dat is natuurlijk niet zo verwonderlijk met paniekerige buddies die op zo'n moment volkomen 'catatoon' raken. Ze 'bevrozen' als het ware en zijn niet meer tot enige actie te bewegen. En zie dan maar dat je je automaat weer terug krijgt.

Bovendien moet je als redder natuurlijk het eerst aan je eigen veiligheid denken. *Het slachtoffer heeft er namelijk niets aan als jij zelf ook nog 'ns fors in de problemen raakt.*

Je kunt in zo'n situatie de reacties van je buddy nooit helemaal vertrouwen en daarom doe je er goed aan om je automaat met je volle hand bij de aansluiting van de slang op het huis vast te pakken.

De buddy legt zijn hand op je pols.

Je hebt er zo veel meer greep op dan wan-

neer je de automaat op de oude manier bij de kop pakt. Bovendien kun je nu wel bij de loosknop als dat nodig is.

Maar dit blijkt een heel erg krampachtige greep te zijn, waarbij het huis van de automaat vrij kan kantelen waardoor degene die aan de beurt is er nooit helemaal zeker van is of hij in een keer 'raak' hapt.

Het moet dus nòg beter kunnen ...

Nou, reken maar. Pak de automaat ook in dit geval op het aansluitpunt van de MD slang vast, maar nu zoals hiernaast afgebeeld en houd je wijsvinger bij de loosknop en je duim stevig boven op het huis.

Zó heb je er altijd meer dan voldoende greep op.

Je buddy kan het huis nu op iedere gewenste manier vast-

pakken zonder dat hij je in de weg zit bij het bedienen van de loosknop. Hij doet er overigens goed aan om de 2e trap zo'n beetje op dezelfde manier te pakken als jij. Ook hij kan die loosknop namelijk nodig hebben.

Hoezo geen lucht??!

Ja, jij kijkt wel uit. Maar het ene moment heb je een volle fles, het andere krijg je er helemaal geen spat lucht meer uit. Terwijl je manometer aangeeft dat er nog ruim 190 Bar in zit.

Geen lucht? Out of air? Dat kan dus niet. Of wel?

Toch wel! Je automaat is inwendig bevroren en dat kan zomaar ineens gebeuren als er aan een paar simpele voorwaarden wordt voldaan.

• *De fles is goed op druk.* • *Maar er zit nèt iets te veel vocht in de lucht.* • *En je ademt diep in.*

In het binnenste van de automaat daalt de temperatuur als gevolg van de expansie van de lucht met 20 tot 25°C bij iedere diepe teug die je neemt. Hoe meer lucht je eruit trekt hoe kouder het inwendig wordt. Is de watertemperatuur $\pm 15^{\circ}\text{C}$, dan vriest het daarbinnen dus al 5 tot 10°C.

Als de lucht in je fles maar vochtig genoeg is en er maar één druppeltje condenswater door de kraan naar buiten komt, kan dat van het ene op het andere moment veranderen een onderkoelde en keiharde klont ijs in de doorstroomopening van de automaat. *Bingo! Geen lucht.*

Vergis je niet, dit kan iedereen overkomen, het hele jaar door.

In mei en juni 1996 -maanden met een recordwarmte- belandden er achter elkaar drie duikers zó vanuit de Ouderkerkse Plas in de hyperbare kamer van het AMC na een paniekopstijging als gevolg van bevroren automaten. *Er bestaat helaas niets dat je automaat hiertegen kan beschermen. Behalve dan een goede waterafscheider op de compressor.*

Maar nu even serieus!

Geen enkele noodprocedure werkt als hij niet veelvuldig geoefend wordt. Buddy-breathing maakt daar geen uitzondering op. Maar de droeve praktijk leert ons dat je er beter maar niet op moet rekenen dat het allemaal gladjes verloopt als er eens ècht stront aan de knikker is. Zeker niet met alle vette stress die daar gewoonlijk mee gepaard gaat.

Buddy breathing is nu eenmaal een tamelijk omslachtig gedoe en zoals bij alle noodsituaties geldt ook hier: hoe hoger de task-load* hoe moeilijker de situatie te managen is.

Het zat duidelijk zijn dat het gebruik van een octopus die task-load aanzienlijk verlaagt. In geval van nood geef je de daarvoor bestemde automaat aan je buddy en als dat eenmaal gebeurd is kun je verder al je aandacht wijden aan een gecontroleerde opstijging.

Bij de verreweg de meeste opleidingssystemen is de octopus geen punt van discussie meer.

Ze eisen dat iedere duiker er een heeft. Punt uit.

*Het logisch gevolg is dat je op menige buitenlandse duikbasis waar volgens een van die interne -
tionale (commerciële) systemen opgeleid wordt ook domweg niet meer het water in komt zonder
secondaire automaat of een andere vorm van 'alternative air source'.*

De Ins en Outs van De Octopus

De bedoeling van het buddy-systeem is dat beide duikers, niet alleen hun eigen veiligheid, maar ook die van hun buddy in de gaten houden. Raakt de een in problemen, dan helpt de ander.

Vanzelfsprekend moet dat helpen zo efficiënt mogelijk gebeuren, want als de hulp-procedure ook weer tot complicaties leidt, stapelen we de probleem op elkaar en 'double trouble' is nu net het tegenovergestelde van wat we in zo'n geval willen bereiken.

Daarom nemen steeds meer duikers hun verantwoordelijkheid en hangen een extra tweede trap als octopus aan hun automaat.

Je Octopus: de anatomie van het beest

Er zijn twee soorten tweede trappen; het conventionele frontale model dat je bij vrijwel ieder merk vindt en de dwarsgebouwde z.g. 'douchekoppen' à la Poseidon, Oceanic en Dacor. Anders dan gebruikelijk is, zou je voor je octopus minimaal een even goede automaat moeten kiezen als de automaat die je zelf gebruikt.

*Kies in ieder geval een automaat als octopus van het zelfde merk. Of anders een met een midden -
druk** die exact overeenkomt met wat je eerste trap levert, anders werkt het nog niet optimaal.
Of helemaal niet.*

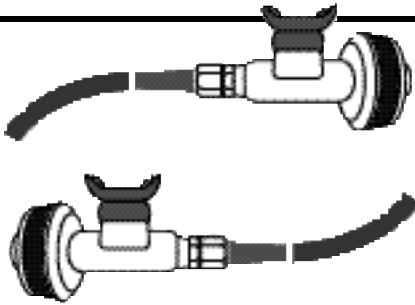
Logisch, tegen de tijd dat je hem aan je buddy overhandigt snakt die waarschijnlijk naar adem en een hogere ademweerstand dan absoluut noodzakelijk kan voor hem dan weleens de druppel zijn die de emmer doet overlopen.

Douchekop-automaat ?

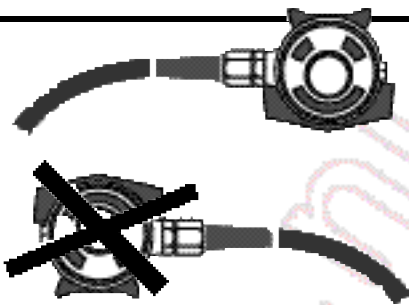
Voor de octopus is de douchekop de meest ideale configuratie; hoe en van welke kant je hem ook aangereikt krijgt, zodra je het mondstuk tussen je tanden hebt zit hij goed en kun je al je aandacht

(* 'task load': het aantal noodzakelijke handelingen en het aantal details dat je aandacht opeist.

(** Zo is de Poseidon Cycloon ontworpen voor een middendruk van 14 Bar terwijl de meeste andere automa -
ten op 8 à 10 Bar werken. Dat gaat dus absoluut niet samen, zelfs niet met andere Poseidon automaten.

Z.g. douchekop, linksom of rechtsom maakt geen verschil, werkt altijd

Conventionele automaat: dit type is slechts in één stand te gebruiken.

aan de volgende stap van de noodprocedure wijden. Zit er toch nog een vervelende bocht in de slang dan draai je het zaakje gewoon om.

Bij een conventionele automaat ligt dat wat anders.

Dit type automaten is a-symmetrisch gebouwd en er is maar één manier waarop hij goed zit, en wel als de slang vanuit de gebruiker gezien van rechts komt. Die a-symmetrische vorm is een detail waarmee we terdege rekening moeten houden als we een dergelijke tweede trap als octopus aan onze uitrusting hangen.

Met douche-koppen zijn we dus gauw klaar. Maar als je er zo een mocht hebben, moest je toch maar verder lezen, want je weet maar nooit waar je buddy mee aankomt.

Octopus: de Procedure

De bedoeling van dit verhaal is om je te adviseren bij het opzetten van je uitrusting.

De eerste vraag die je voor jezelf moet beantwoorden is, welke automaat je in noodgevallen aan de luchtvrager zult geven. *En dat ligt veel minder voor de hand dan je denkt!*

Toch is het antwoord simpel: als redder dien je altijd eerst aan je eigen veiligheid te denken als je niet in een noodlottige 'double trouble' spiraal terecht wilt komen.

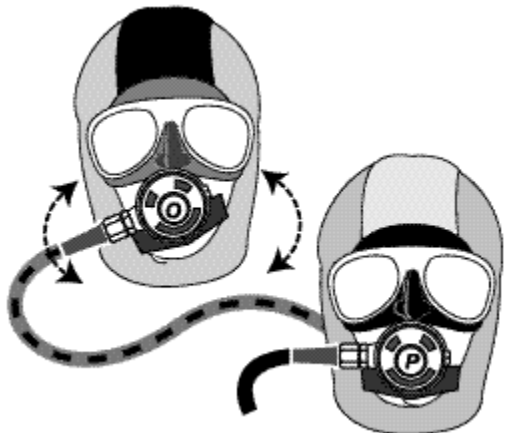
Daarom geven we de luchtvrager altijd de automaat met de langste slang.

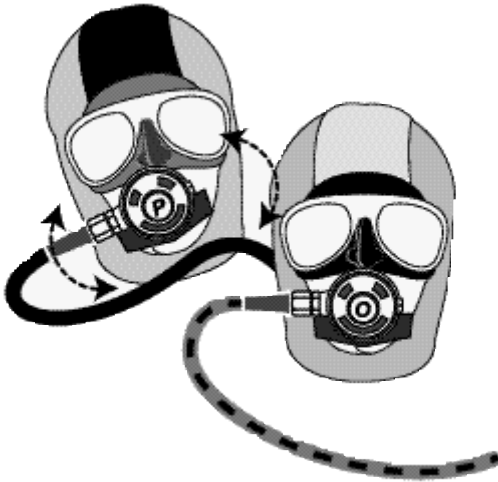
In dat geval ben je verzekerd van de maximale bewegingsvrijheid ten opzichte van die buddy die wellicht paniekerig doet en kun je bovendien de situatie het best overzien.

Verreweg de meeste duikers laten hun octopus over rechts komen, net als hun primaire automaat.

De gedachte is dat een duikmaat die buddy breathing heeft gestudeerd er sowieso op rekent dat hij de automaat van die kant krijgt. *Verkeerd om, maakt niet uit. Lekker handig!*

En in het geval dat de luchtvrager de omgangsvormen even vergeet en zich zonder meer aan je primaire automaat vergrijpt, heb je er zelf het meeste gemak van als de octopus voor *jou* van de 'goede' kant komt.

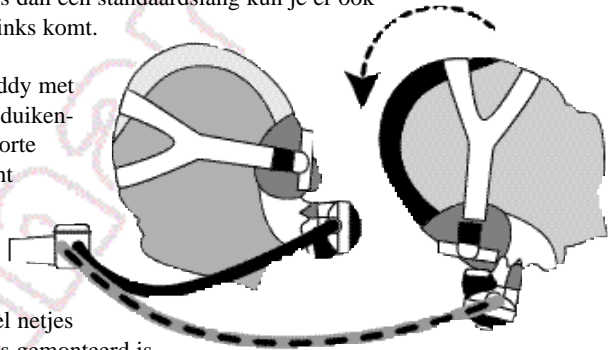

Het eerste argument is volstrekte flauwe kul. De luchtvrager zal gefixeerd naar het mondstuk kijken en als dat meteen goed voor ligt steekt hij het zo in zijn mond. *Hij, hij.* Ligt het mondstuk niet goed voor, dan zal hij proberen om het zo snel mogelijk om te draaien. Dat kost wat tijd, wat extra moeite en het vreet aan zijn zenuwen. *Hij, hij, hij!* Lukt dat allemaal niet binnen luttele seconden dan is de kans groot dat hij het hele zaakje laat vallen en zo naar boven stuift.

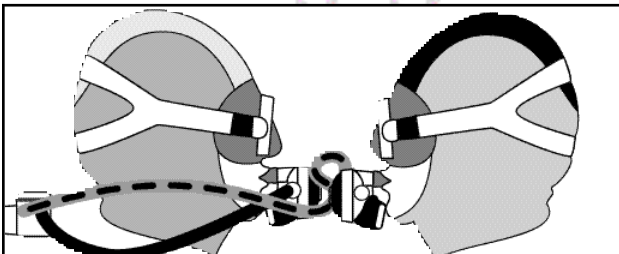
Het andere scenario, waarbij de luchtvrager je zonder pardon de automaat uit je mond rukt, is helaas realistischer.

Maar wanneer je met zo'n gek opgescheept zit, is het voor jou eigenlijk niet zo belangrijk waar je octopus vandaan komt. Omdat een octopus slang een stuk langer is dan een standaard slang kun je er ook heel goed mee uit de voeten als hij over links komt.

Maar nu straft het kwaad zichzelf, -de buddy met wie je maar beter nooit meer zou moeten duiken- hangt de hele lange weg terug aan de te korte slang, die constant in een vervelende bocht gewrongen moet worden en dat is geen goede manier om en passant de ergste stress af te bouwen.

Toch is hij niet veel beter af als hij het wel netjes doet. Wanneer de octopus slang over rechts gemonteerd is ligt de automaat *altijd* verkeerd voor en wordt de slang voortdurend in kronkels gedraaid om de

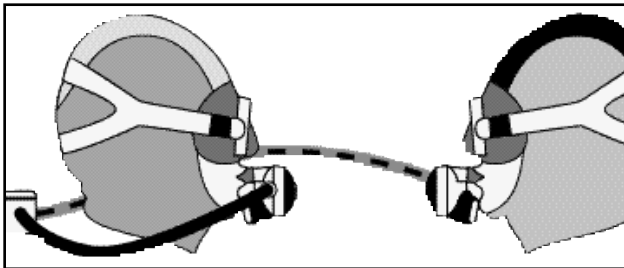

hij toch zal proberen om er uit te ademen.

Dat is met enige oefening best te doen en daar moeten we dus zeker ook op trainen.

Het probleem hierbij is echter dat de uitlaatklep in deze stand aan de bovenkant komt te zitten. Daardoor is het heel moeilijk is om eventueel water uit de automaat te blazen. En dan blijkt maar weer hoe handig het is om je er aan te wennen om in zo'n geval de loosknop te gebruiken!

Maar of hij dit kunstje nu beheerst of niet, er komt een moment dat de luchtvrager zal besluiten om de automaat om te keren en dan draait de slang onherroepelijk in een bocht.

Het blijft dus tobben met dat ding, als we de octopus over rechts laten komen.

Laten we de octopus echter over links komen dan is er niets aan de hand. Dan ligt hij meteen goed voor en houden we tegelijkertijd een beetje afstand.

Alternatieven

Je kunt je verantwoordelijkheid ook op andere manieren nemen en twee veel voorkomende middelen om dat te doen zijn de 'in-line' automaat en de 'independent air-source'.

De 'in-line' automaat is een kruising tussen een inflator en een tweede trap. Er zijn echter ook constructies waarbij een echte tweede trap aan de inflatorslang wordt gekoppeld. 'In-lines' worden door verschillende merken in de handel gebracht; de meest bekende is de Air II.

Op het eerste gezicht is een 'in-line' automaat een mooie, compacte oplossing. Toch is het lang niet allemaal rozegeur en maneschijn met die dingen.

Als je met een 'in-line' inflator/automaat duikt, geef je in geval van nood je primaire automaat aan de luchtvrager en pak je zelf de secundaire. Daarna maak je samen een gecontroleerde opstijging. De luchtvrager komt dus niet uit onder het gehannes met een automaat die aan een veel te korte slang hangt en eigenlijk op z'n kop zit. En zoals we gezien hebben is dat verre van ideaal.

Maar ... als dat al je problemen waren zou het allemaal nog wel mee vallen.

Nee, voor een gecontroleerde opstijging moet je de inflator nauwkeurig kunnen bedienen en vooral goed gedoseerd af kunnen blazen. En met een 'in-line' is dat niet ècht gemakkelijk. Het werkt alléén als je er zeer veel mee geoefend hebt en de luchtvrager er een beetje vertrouwen in houdt. Veel duikers die er daadwerkelijk een noodopstijging mee hebben gemaakt, besloten daarna om toch maar een echte octopus aan hun automaat te hangen.

Maar toch, een in-line is altijd beter dan niets.

Nog zo'n hulpmiddel dat de nodige oefening vraagt is de 'independent air-source'.

Voor zover ik weet is er maar één systeem in de handel, de SpareAir, o.a. bekend van heldhaftige reddingen uit Bay Watch. En wie goed oplet ziet dit compacte apparaat trouwens met een verrassende regelmaat terugkeren in allerlei spannende Hollywood producties.

'In het echt' gebruiken de Luchtmacht, de Marine en de vliegers van de Rijkspolitie allemaal de

SpareAir als ontsnapingsapparaat voor heli­copter­bemanningen.

Dat is misschien leuk, maar een SpareAir betekent een nogal forse investering en het geringe volume van het apparaat is een belangrijke beperking.

Het aluminium flesje kan slechts ± 65 liter lucht bevatten, maar dan moet het wèl helemaal vol zijn. En dan nog houdt het niet over als je op 30 meter diepte plotseling zonder lucht zit. Het grote voordeel van de SpareAir is echter dat je helemaal self-supporting bent als er plotseling geen lucht meer uit je automatisch wil komen. En in het geval van een buddy-zonder-lucht is het ook erg plezierig dat je niet aan de luchtvrager vast zit. En hij niet aan jou.

Je moet er echter wel zorgvuldig mee omspringen en de druk voor iedere duik goed controleren. Bovendien moet je in geval van nood je posities bij elkaar houden en er zuinig mee omspringen.

'Hij, hij' is er echt niet bij.

Maar als je er voldoende mee geoefend hebt kan het beslist een nuttige uitbreiding van je uitrusting zijn die op een verkeerd moment net het verschil tussen een leerzame en een dramatische gebeurtenis kan uitmaken.

Samenvatting

Zomaar zonder lucht komen te zitten is iets dat gelukkig niet vaak gebeurt, maar als je automatisch inwendig bevriest is het *Bingo!!* Je kunt dan stoer een poging tot buddy-breathing wagen, maar je weet maar nooit of je buddy dat kunstje onder stress nèt zo goed beheerst als in het zwembad.

En wie garandeert je dat die buddy geen gemeen virusje onder de leden heeft*. Met een SpareAir of een Air II kom je in zo'n geval gewoon beter weg. En met een octopus het best.

Zorg dus maar dat je altijd zoiets bij de hand hebt.

Je uitrusting Een logisch arrangement

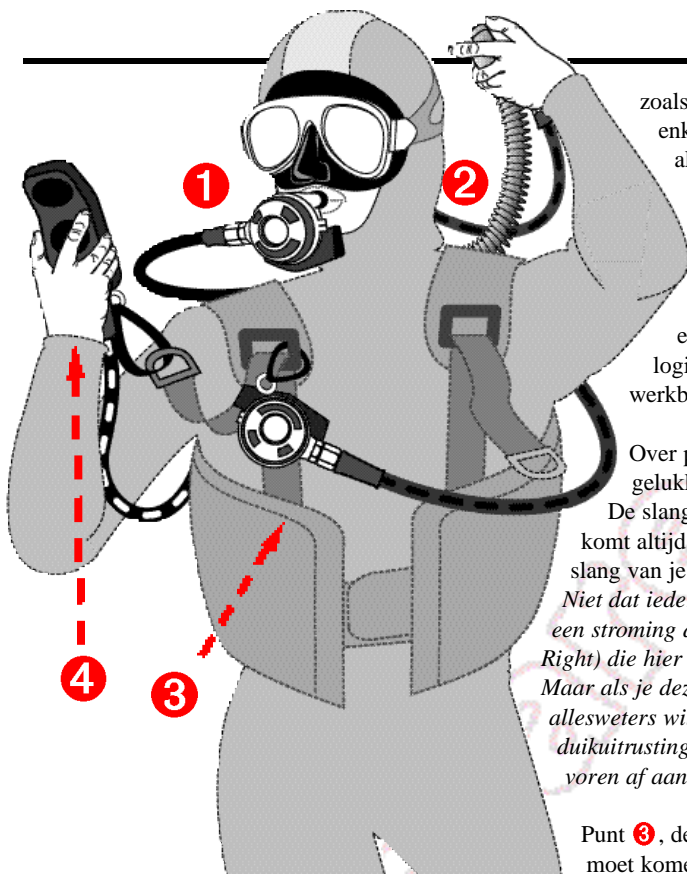
Oude gewoonten sterven langzaam.

De meeste mensen blijken niet of nauwelijks stil te staan bij wat ze allemaal doen en hoe ze daar - bij handelen. En juist onderwater, waar je voor je lijfsbehoud eigenlijk niet met minder dan 100% goed werkende en goed geïnstalleerde apparatuur genoegen kunt nemen, zien we vaak een ver - bijsterende nonchalance. Of is het gebrek aan elementair begrip?

Optuigen

We hebben in het voorgaande gezien dat het simpele feit dat de gemiddelde 2e trap gebouwd is

* Voor AIDS hoeft de luchtvrager echt niet bang te zijn. Maar des te meer voor Hepatitis-B.

zoals hij dat is, leidt tot slechts één enkele manier waarop hij optimaal als octopus kan functioneren.

Dat heeft consequenties voor de manier waarop je je uitrustingsstukken onderling plaatst, maar hoewel de meningen hierover sterk uiteen lopen, is er toch maar één logische manier om alles tot één werkbaar geheel te combineren.

Over punten 1 en 2 kunnen we gelukkig kort zijn

De slang van je primaire automaat komt altijd over je rechterschouder en de slang van je inflator over je linker.

Niet dat iedereen het daar mee eens is; er is een stroming die zich 'DIR' noemt (Doing It Right) die hier héél anders over denkt.

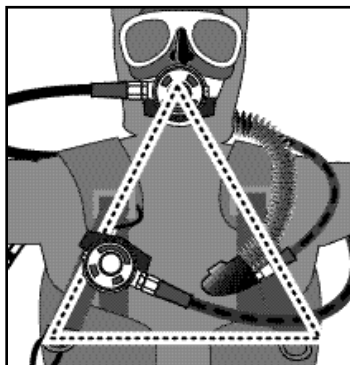
Maar als je deze fundamentalistische groep alleswetters wilt volgen, kun je het best je hele duikuitrusting aan de kant gooien en van voren af aan opnieuw beginnen.

Punt 3, de kant waar de octopus vandaan moet komen, hebben we hierboven uitvoerig beargumenteerd. Deze opstelling

werkt heel goed als we de octopusslang diagonaal voor de borst langs laten lopen om hem vervolgens aan de gesp van de rechter schouderband vast te maken. Zo is die extra lange octopusslang tenminste een beetje gestroomlijnd opgeborgen, maar dat is niet eens de belangrijkste reden.

Door de octopus op deze manier vast te maken komt hij mooi uit binnen de 'ijzeren driehoek' die bij de meeste opleidingen voor plaatsing van de octopus aangewezen wordt. *Dan kunnen daar tenminste geen misverstanden over ontstaan!*

Op het eerste gezicht is Punt 4, de plaatsing van de console ook zo'n detail dat volstrekt duidelijk zou moeten zijn. Je maakt een gecontroleerde opstijging en met je linkerhand bedien je de inflator. En dan is de console in je rechterhand enige manier waarop je overzicht over je instrumenten kunt houden. *Of zie ik dat nu verkeerd?*

Daarom begrijp ik absoluut niet waarom iedereen het toch zo nodig andersom moet doen. *Jij wel?*